

Motioner om Organisation (Org)

Följande motioner har lämnats in:

Organisation

Motioner Org 1-8 med styrelsens yttranden

Motionsnr	Motionens rubrik
Org 1	Regional förtroendeorganisation
Org 2	Översyn av nuvarande regionindelning
Org 3	En levande föreningsdemokrati!
Org 4	Oberoende utvärdering av 2019 års beslut om kommunkretsar och hur Svenska Röda Korset agerar framåt för att få ett ändamålsenligt och aktivt lokalt Röda Kors över hela landet
Org 5	Utvärdering av kretssammanslagningarna efterlyses
Org 6	Att behålla kretsars självständighet och etablerade namn på kretsen
Org 7	Klimat- och hållbarhetsarbete inom svenska Röda Korset behöver förstärkas
Org 8	Strategisk samverkan kretsar och administration

Organisation

Org 1. Regional förtroendeorganisation

Motionär:

Linus Hagander, Uppsala rödakorskrets; Christina Schreuder, Visby rödakorskrets; Sven Englund, Arvikabygdens rödakorskrets; Bo Elmgren, Bodens rödakorskrets; Christel Petersen, Helsingborgs rödakorskrets; Mona Edler Nilsson, Östersunds rödakorskrets; Ann Blomquist Ölander, Tranemobygdens rödakorskrets; Mary Mathiasson, Ronneby rödakorskrets

Denna motion inges och stöds av medlemmarna tillika ledamöterna i regionråd Mitt, regionråd Gotland, regionråd Mellan, regionråd Norra Norrland, regionråd Syd, regionråd Södra Norrland och regionråd Väst, samt Mary Mathiasson och Ingrid Stoltz, ordförande och vice ordförande i regionråd Sydost.

Riksstämman 2021 såg ett behov att regionrådets roll och funktion skulle ses över, och beslutade därför att ge styrelsen i uppdrag att i samråd med regionråden utreda Svenska Röda Korsets regionala förtroendeorganisation. Beslutet hade sin upprinnelse i en motion som pekade på att regionråden saknade en ändamålsenlig organisation och resurstilldelning. De förväntas fullgöra en stor bredd av uppgifter, men saknar egentliga mandat i förhållande till andra delar av organisationen för att kunna göra det. Motionärerna pekade även på att detta leder till en hög arbetsbelastning trots att man inte alltid når önskat resultat.

Svenska Röda Korsets styrelse tillsatte en tvåmannautredning som – utan att i någon högre grad ha involverat regionråden – kom fram till att förslag om att göra om den regionala förtroendeorganisationen inte skulle läggas fram under mandatperioden. Detta presenterades för och ifrågasattes av regionrådsordförandena vid ett möte i början av hösten 2022. Som skäl för att inte föreslå förändringar framhöll utredarna bland annat man ville kunna utvärdera vilka krav den nya lokala organisationen med kommunkretsar ställer på Svenska Röda Korset i övrigt, samt hur organisationen påverkas av det offentliga regionala indelning i sex civilförvarsområden som sjösattes hösten 2022.

Under mandatperioden ser vi en betydande ökning av antalet kommunkretsar, samtidigt som nästan inga personalresurser lagts på att återetablera organisationen i de kommuner som saknar kretsar. Vi ser en större efterfrågan av samverkan från myndigheter och andra samhällsaktörer samtidigt som tjänstepersonsstödet varierar över landet och samarbetet inom organisationen bitvis är väldigt ansträngt. Det medför en känsla av otillräcklighet inom regionråden samt svårigheter att rekrytera tillräckligt många hågade regionrådsledamöter.

Vi kan ha en viss förståelse för styrelsens inställning att man ville kunna anpassa den regionala förtroendeorganisationen till en förändrad omvärld och en egen förändrad lokal organisation, men tiden för den anpassning är nu, inte senare. I det arbetet behöver styrelsen ha med sig oss med erfarenhet från det regionala arbetet som det ser ut i dag.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** styrelsen ges i uppdrag att i samråd med regionråden utreda Svenska Röda Korsets framtida regionala förtroendeorganisationens uppgifter och form. I utredningen beaktas särskilt behovet av att säkerställa organisationens närvaro i hela landet; Svenska Röda Korsets roll och uppdrag i totalförsvaret och kriser; samt ett ändamålsenligt och välfungerande tjänstepersonsstöd på lokal och regional nivå.

Svenska Röda Korsets styrelses yttrande över motion Org 1

Styrelsen uppfattar att motionärerna lyfter behovet av att se över regionrådets uppdrag och roll då förändringar i både omvärld och invärld ställer höga krav på regionrådets roll och arbetsinsatser. Motionärerna menar att detta i kombination med otydlighet i uppdrag gör det svårare att rekrytera till uppdraget som regionråd. Motionärerna pekar på några utmaningar som försvårar regionrådets arbete: avsaknad av resurser för att åtgärda "vita fläckar", ökad efterfrågan på samverkan från myndigheter och andra aktörer samt oklar ansvarsfördelning inom organisationen vad gäller kretsstöd.

Styrelsen håller med motionärerna om att det är rätt tid för en översyn av regionrådets uppdrag och roll. Detta behövs för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för regionråden att kunna bidra till organisationens utveckling och vara ett stöd till kretsarna. Översynen bör fokusera på att säkerställa att regionråden har ett tydligt, relevant och rimligt uppdrag snarare än på att skapa en ny nivå för operativa insatser mellan den nationella styrelsen och kretsarna.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att motionen, precis som motionärerna skriver, tar väsentligen upp samma förslag som en motsvarande motion från Riksstämman 2021 som också fick bifall. Styrelsen valde då att inte ge mer omfattande förslag till ändringar i regionrådets uppdrag med hänvisning till att den nya organisationen med kommunkretsar behövde ge mer erfarenheter och att vi behövde invänta beslut om den nya nationella totalförsvarsorganisationen. Nu när vi kommit längre i kretssammangåendet och totalförsvarsorganisationen är på plats bedömer styrelsen det som såväl angeläget som lämpligt att återigen se över den regionala förtroendeorganisationen inom Svenska Röda Korset.

Styrelsen har fattat beslut om att genomföra Federationens "Organisational Capacity Assessment", OCA, som är en process för organisations- och kapacitetsbedömning som tagits fram av Federationens sekretariat och beslutats av Federationens styrelse. I samband med denna process ska det stödet till kretsarna utvärderas i sin helhet och då också omorganisationen som genomfördes 2019 samt samtliga verksamhetsområden, däribland kris och beredskap.

Vi föreslår Riksstämman att utöver ovanstående OCA-utvärdering ge styrelsen i uppdrag att utreda den regionala förtroendeorganisationens form, uppdrag och roll för att säkerställa att den är anpassad till den nya organisationen.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** bifalla motion Org 1: **att** styrelsen ges i uppdrag att i samråd med regionråden utreda Svenska Röda Korsets framtida regionala förtroendeorganisations uppgifter och form. I utredningen beaktas särskilt behovet av att säkerställa organisationens närvaro i hela landet; Svenska Röda Korsets roll och uppdrag i totalförsvar och kriser; samt ett ändamålsenligt och välfungerande tjänstepersonsstöd på lokal och regional nivå..

Org 2. Översyn av nuvarande regionindelning

Motionär:

Curt Broberg, Rute-Fleringe rödakorskrets; Lena Östergren, Gotlands Norra rödakorskrets; Britt Johansson, Gotlands Södra rödakorskrets; Göran Wahlqvist, Fh Treudden rödakorskrets

Regionöversyn och att Gotland bör avvecklas som egen region.

Bakgrund:

I samband med riksstämman 1999 då beslutet om hur SRKs regionindelning skall ske fick Gotland möjlighet att fortsätta att vara "sina egna". Detta har varit framgångsrikt för utvecklingen fram till 2019. En av framgångsfaktorerna är att vi under tiden bildat Röda Korset Gotland (RKG), som en länsövergripande krets med ansvar för hela Secondhandverksamheten, avtal för verksamhet på uppdrag av offentlig sektor, utveckling av den regionövergripande krisberedskapen etc. Man har också all anställd personal och många arbetsmarknadsåtgärder organiserat i RKG.

Allt med syfte att skapa en professionell aktör och medaktör till t.ex. Kommun/Region, Länsstyrelse, Försvarsmakten, MSB m.fl. Vi skapade också med detta en seriös och attraktiv arbetsgivare med all den kunskap som rollen som arbetsgivare innebär.

Fram till 2019 fanns en tydlig samverkan o rollfördelning mellan regionråd och kretsarna på ön, Det fanns en klar och tydlig dialog med samhällspåverkan som mål med de offentliga aktörerna, 1-2 förtroendeskapande möten varje år mellan RKs regionråd och Regionens regionråd (politiska ledning och tjänstemannaledning).

Detta arbetssätt lades omedelbart ner av det regionråd som tillsattes 2019 med åsikten att man inte såg någon nytta att ha en dialog o samverkan med varken region eller länsstyrelse och att samhällspåverkan var inget man skulle arbeta med. Det regionråd som bildades 2021 har bara förstärkt tidigare synpunkter.

Man ansåg vidare att inte hellre RKG borde jobba med det.

Till alla lycka höll inte RKG styrelse o ledning med om detta och det framgångsrika samarbetet med offentliga aktörer har utvecklats ytterligare, som exempel kan nämnas flerårigt stöd från LST o MSB i utvecklingen av det lokala krisberedskapsarbetet o hela frivilligstödet kring vaccinationsinsatsen. I dag finns fleråriga IOP avtal kring Integrationsarbetet och fortsatt utveckling av krisberedskapen, (totalt drygt 5 mkr).

Utan RKGs insatser och alla ursprungliga och genuina frivilliginsatser i alla lokala kretsar hade RKs anseende, förtroende och roll på ön varit i stort sett helt uttraderat.

Nuläge:

Vi har nu levt 4 år utan väl fungerande regionråd.

I och med att antalet kretsar som finns på ön o i kommunen från 2024 kommer att vara nere på 6 st så anser vi att en översyn av den övergripande styrning- o demokratistrukturen bör göras. Vi ser ju, som många andra, att det är allt svårare att rekrytera nya förtroendevalda.

När SRK nu skall utvecklas som en självklar del av krisberedskapsutvecklingen och Totalförsvaret i Sverige så kanske det också är dags med en total översyn av vår nuvarande regionindelning och anpassa den till samhället i övrigt. Regeringen har indelat landet i Civilområden, kanske det är en anpassning av våra regioner till denna indelning som är den

lämpliga.

Med allt färre kretsar nu på kommunnivå så anser vi också att nuvarande regionindelning kan effektiviseras och anpassas till övriga samhällets indelningar. En sådan anpassning bör underlätta dialogen med olika myndigheter även på regional nivå.

Vi vet att vårt förslag påverkar stadgarna och därför inte kan tas förrän 2025 och förslår därför följande:

Riksstämman föreslås besluta

SRKs styrelse får i uppdrag att:

1. Tillsätta en utredning för att utreda möjligheten att göra en region av nuvarande SRKs region Gotland och region Sydost.
2. Skapa ett gemensamt regionråd för dessa två nuvarande regioner.
3. Säkerställa en representation av 2-3 ledamöter från Gotland, sannolikt behöver då detta regionråd utökas i motsvarande mängd.
4. Säkerställa att kretsarna på Gotland har minst 3 (idag 4) riksstämoombud.
5. Formulera riktlinjer för den lokala samverkan på ön och hur RKG kan fortsätta att utföra ungefär de uppgifter man har idag men med ett ännu tydligare mandat.
6. RKG bör också ha en roll som motsvarar den som nuvarande samverkansråd haft i att stödja samverkan mellan o med de övriga kretsarna samt vara avtalspartner för större offentliga uppdrag.
7. Alternativt utreda och utvärdera konsekvenserna av att anpassa alla våra regioner till civilområdesindelningen som finns.
8. Om utredningen väljer det senare alternativet att föreslå riksstämman 2025 så vill vi att de faktorer som nämns ovan vad gäller att säkerställa den rimliga demokrati och ledning av RK verksamheten på Gotland tas i beaktande
Förslaget innebär att vi behöver få fram 5-6 förtroendevalda i jämförelse med dagens 12-13, alltså en halvering.

Svenska Röda Korsets styrelses yttrande över motion Org 2

Styrelsen uppfattar att motionärerna önskar en översyn av en övergripande styrnings- och demokratistruktur på lokal och regional nivå för Gotland i och med organisationsförändringen i samband med kretssammansgående. Motionärerna menar att regionrådet sedan 2019 inte arbetat i enlighet med regionrådets uppdrag och roll. Motionärerna menar att det också är läge att se över vår nuvarande regionindelning för att anpassa till regeringens civilområdesindelning.

Styrelsen håller med motionärerna om att det finns behov av att se över nuvarande regional förtroendeorganisation för bättre anpassning till dagens och morgondagens behov och förutsättningar. Detta ska göras med utgångspunkt i att den regionala förtroendeorganisationen ska vara ett starkt stöd för genomförande av den strategiska inriktningen och för att bidra till organisationens utveckling. Samma behov har uttryckts i motion Org 1.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att det är styrelsens ansvar att såväl kretsar som regionråd får stöd vid behov för organisation och utveckling av sina verksamheter. Gotland och andra regioner har fått och kommer fortsättningsvis att få stöd vid behov i syfte att få till en välfungerande organisation.

Styrelsen välkomnar engagemanget för en välfungerande rödakorsorganisation på Gotland och kommer att ha en fortsatt dialog med de förtroendevalda i regionen kring detta.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** avslå första, andra, tredje och sjunde att-satserna i motion Org 2.
2. **att** frågan om regionrådsorganisation för Gotland hänförs till den utredning om den regionala förtroendeorganisationen som föreslås i motion Org 1.
3. **att** anse fjärde, femte, sjätte och åttonde att-satserna i motion Org 2 besvarade med det som Svenska Röda Korsets styrelse har anfört i sitt yttrande över motionen.

Org 3. En levande föreningsdemokrati!

Motionär:

Sundsvalls rödakorskrets, Njurunda rödakorskrets, Skönsbergs rödakorskrets, Alnö rödakorskrets, Matfors-Stöde-Fränsta rödakorskrets, Nipdalarnas rödakorskrets, Söderbärkes rödakorskrets, Hagunda rödakorskrets, Tierp-Söderfors rödakorskrets, Österlövsta rödakorskrets

Berit Sjödin, Sundsvalls rödakorskrets; Karin Jäverdal, Hammerdal rödakorskrets

I förslaget till Strategi 2030 lyfts behovet och önskan att få flera personer engagerade i Röda Korset. Här sägs bland annat att grunden i Röda Korset bygger på frivillighet både i vardag och kris. Tillsammans engagerar vi oss för medmännisklighet och vi behöver bli fler som jobbar utifrån vårt uppdrag för att förverkliga vår vision. Detta ska enligt förslaget till strategi göras genom att vi:

- har ett brett engagemang där våra målgrupper är medskapare i våra verksamheter
- utvecklar en levande föreningsdemokrati som engagerar fler
- utvecklar våra organisationsformer utifrån lokala behov, engagemang och med geografisk flexibilitet
- kraftfullt ökar antalet engagerade inom Svenska Röda Korset

Enligt vår bedömning förutsätter detta en flexibilitet i synen på organisationsform för den lokala nivån som inte finns idag.

Enligt riksstämmans beslut om den strategiska inriktningen 2019-2023 ska det med sikte på 2023 bara finnas kommunkretsar där undantag inte beviljats. Styrelsen har förtydligat detta beslut enligt följande: *Enligt styrelsens tidigare beslut skall kretsarna ha en process kring kretssammangående påbörjad under 2023 så att det vid 2024 års utgång endast finns kommunkretsar (utöver de där särskilda undantagen godkänts).*

Argumenten för bildandet av kommunkretsar har sammantaget som syfte att skapa en väl fungerande förening som fullgör de uppgifter som åligger en krets/en kretsstyrelse. Utöver detta finns argumentet att en kommunkrets ger en tydlighet i samarbetet med kommunen, det omgivande samhället och andra kretsar.

Endast **ett** av dessa argument ser vi som en grund för kravet att det endast ska finnas en krets inom varje kommun; tydligheten i samarbetet med kommunen och det omgivande samhället och andra kretsar.

Vi vet att många kretsar, stora som små, är väl fungerande kretsar som fullgör de uppgifter som åligger en krets/kretsstyrelse. Det finns dessutom inget som hindrar att kretsar går samman i en krets och så har skett och sker när kretsar har känt behov av det för att utifrån de lokala förutsättningarna bibehålla en bra verksamhet.

Kommunkretsar kan nog vara en bra lösning i många fall, men i de kommuner där samarbetet mellan kretsarna fungerar väl genom ett samverkansråd med ex vis gemensam lokalberedskapsgrupp, rödakorsvårdsgrupp och ibland gemensamma utvecklingsgrupper tillgodoses redan behovet av tydlighet gentemot kommunen och det omgivande samhället varför bildandet av en kommunkrets syns föga nödvändig.

Vi är övertygade om att flexibilitet både vad gäller behovet av kretsförändringar och tidsperspektivet för sådana förutsätter att det lokala engagemanget finns och finns kvar. I väl fungerande kretsar med väl fungerande samarbete inom sin kommun höjs röster att verksamheter och medlemmar riskerar att försvinna vid en påtvingad organisationsförändring. Inför riksstämman 2021 gjordes en deluppföljning. I denna angavs bland annat följande rörande bildandet av kommunkretsar. ” *Sammangåendet till kommunkretsar utvecklas positivt. 2020/2021 fanns 147 kommunkretsar och dialog om sammangående pågick i kvarvarande 85 % av kommunerna. Utvecklingen av rödakorsgrupper har varit positiv men roll och ansvar behöver tydliggöras för att inte riskera engagemangstapp.*”

Tyvärr kan vi konstatera att den deluppföljning som redovisades till riksstämman 2021 var en uppföljning utan något som helst inslag av utvärdering av vad införandet av kommunkretsar de facto innebär för Svenska Röda Korset. Den sa inget om kvalitet endast en redovisning av kvantitet. En sådan uppföljning kan inte ses annat än synnerligen bristfällig.

Att styrelsen ska genomföra en riktig utvärdering med åtföljande riskbedömning ser vi som så självklar att stämman inte ska behöva ta ett sådant beslut. Om inte så sker kommer Svenska Röda Korset att framstå som en ytterst inkompetent organisation.

Grunden i Röda Korset är alla de frivilliga som genom att ge av sin tid lever upp till Röda Korsets uppdrag. Frivilligheten är en grundpelare i Röda korset och den bottenar för många av oss i ett äkta engagemang för någon eller några av Röda Korsets grunduppdrag.

Att en frivilligorganisation påtvingar förtroendevalda och frivilliga en organisationsförändring som inte bottenar i ett upplevt behov i det egna lokalsamhället riskerar ett kraftigt minskat engagemang hos dessa personer. Risken är att vi tar ifrån kretsarna initiativförmågan och minskar engagemanget då man de facto inte längre har vare sig ansvaret, styrningen eller beslutanderätten gällande sin tidigare verksamhet i sin hand. Ansvar mm kan delegeras från kretsstyrelsen, men det finns inget i våra stadgar som garanterar att så sker. Det övergripande ekonomiska ansvaret ligger hos kretsstyrelsen. Denna utveckling av vår organisation går stick i stäv med skrivningarna i förslaget till Strategi 2030.

Vi anser att styrelsens förslag till Strategi 2030 är rätt tänkt, det gäller att skapa en levande föreningsdemokrati som kan engagera fler och framförallt bibehålla de frivilliga och förtroendevalda som vi har. Detta kan ju också ge möjligheter att skapa nya grupper engagerade i någon fråga på sina villkor. Den förslagna strategin förutsätter en större frihet att organisera den lokala nivån än enbart i kommunkretsar. Att tvinga in dessa engagerade personer under en kommunkrets kommer inte att öka engagemang och framförallt inte föreningsdemokratin. Det vore bättre att låta en sådan grupp organisera sig i en egen krets, en verksamhetskrets.

Det beslut som i demokratisk ordning fattades på riksstämman 2019 saknade en konsekvens och riskbedömning kopplat till beslutet. Styrelsen har heller inte sedan gjort någon sådan varför ingen idag vet vad händer med det lokala engagemanget vid tvingade hopslagningar av kretsar. Utifrån den ambition som ligger i förslaget till Strategi 2030 anser vi att det krävs av Svenska Röda Korsets styrelsen att ha modet och ta ansvar för att följa upp och utvärdera dagens lokala organisation samt utifrån strategiförslaget ompröva och föreslå förändringar.

Det är sannolikt så att det finns ett stort motstånd mot att bilda kommunkrets hos de kretsar som hittills inte har genomfört kretssammangående. Att man inte upplever något behov av kretssammangående och att det faktiskt nu handlar om att värna de verksamheter som finns. Detta innebär med stor sannolikhet att vi tar de största riskerna av att förtroendevalda och frivilliga avslutar sitt engagemang i Röda Korset kopplat till dessa kretsar och att verksamheter läggs ner om inte styrelsen agerar i frågan.

Vi har i vissa fall erfårit och finner dessutom troligt att dessa kvarvarande kretsar inte har ansett att de beslutade grunderna som finns för att bevilja undantag är tillämpliga för deras del och därmed inte ansökt om undantag med risk att få ett nej. Det är dags att inse att för många väl fungerande kretsar är dessa undantag inte tillämpliga.

Undantagsreglerna behöver ändras så att en bedömning kan göras från fall till fall om den eftersträvade effekten av en kretssammanläggning kan uppnås trots flera kretsar i en kommun.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** styrelsen ges i uppdrag att följa upp och utvärdera dagens lokala organisation och utifrån föreliggande strategiförslag ompröva och föreslå förändringar rörande densamma i syfte att ge vår organisation möjligheter att förverkliga vår vision
2. **att** styrelsen ges i uppdrag att utreda och uppdatera reglerna för undantag för kretsar att tvingas bilda en kommunkrets så att en bedömning kan göras i fall till fall om den eftersträvade effekten av en kretssammanläggning ändå kan uppnås, trots flera kretsar i en kommun

Org 4. Oberoende utvärdering av 2019 års beslut om kommunkretsar och hur Svenska Röda Korset agerar framåt för att få ett ändamålsenligt och aktivt lokalt Röda Kors över hela landet.

Motionär:

Christel Petersen, Helsingborgs rödakorskrets; Reine Oscarsson, Landskronabygdens rödakorskrets; Monica Hansson, Falkenbergabygdens rödakorskrets; Urszula Hansson, Halmstads rödakorskrets; Miroslav Han, Eslövsbygdens rödakorskrets; Ann-Charlotte Erikson, Kävlinge rödakorskrets; Irene Axman Andersson, Ystads rödakorskrets; Ulla-Britt Bolin, Lunds rödakorskrets, tillika ledamöter i regionråd Syd

Stora och genomgripande beslut behöver fattas löpande över tid. Vid riksstämman 2019 fattades beslut om kretssammanslagningar.

Svenska Röda Korset bör vara en organisation, som fattar sina beslut utifrån gjorda risk- och konsekvensanalyser, samt genomför oberoende utvärderingar kring alla konsekvenser och utfall av besluten. Detta för att ta lärdom och få kunskaper inför kommande förslag till och beslut på riksstämman.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** genomföra en oberoende utvärdering av "Beslut om kommunkretsar", avseende konsekvenser i samband med genomförandet och övergripande måluppfyllelse för hela Svenska Röda Korsets verksamhet.

2. **att** därefter komma med förslag till åtgärder/organisationsstrukturer för att utifrån lokala förutsättningar få ändamålsenliga och aktiva lokala rödakorsverksamheter i hela Sverige.

Org 5. Utvärdering av kretssammanslagningarna efterlyses

Motionär:

Hagunda rödakorskrets

Vid Riksstämman 2019 beslutades, med liten majoritet, att det skulle finnas bara en Rödakorskrets i varje kommun, 2021 var inriktningen bl.a. kraftsamling för stark lokalorganisation med kommunkretsar och rödakorsgrupper. Det finns fortfarande mindre kretsar i landet som inte vill gå ihop med större krets av olika anledningar. Det kan vara att man anser sig ha en bra fungerade krets, man kan vara oense hur samarbetet ska gå till, eller hur den nya större kretsen ska skötas osv.

En risk, som tycks uppenbar, är att Rödakorsaktiviteten försvinner i det område där krets läggs ner, och man riskerar att förlorar mycket kunskap som funnits i gamla kretsen om dess område. Som till exempel samarbetspartners, viktig kunskap om området som behövs vid krissituationer, och om människorna som är villiga att ingå i krisberedskap.

Kunskap som finns från andra organisationer och föreningar är att centralisering kan vara förödande när det gäller medlemsantal, kunskap om olika delar av landet, speciellt gles- och landsbygden, och om behoven som kan vara olika mellan stad och landsbygd. Behovsanalys ska ju enligt riktlinjerna göras före varje RK-insats. När en så här stor organisationsförändring ska ske i en landsomfattande organisation borde utvärdering ske och presenteras i organisationen, både positiva och negativa resultat. Hittills har vi ute i landet inte kunna se att en ordentlig utvärdering skett utan man hävdar att beslutet ska genomföras utan reell utvärdering trots att en hel del motstånd funnits och finns i organisationen.

En väl utförd utvärdering bör ske, den ska innehålla bland annat: vilken kunskap finns i den större kretsens styrelse om de införlivade områdena, medlemsantalet i gamla kretsområdet före och efter införlivandet, finns aktivitet kvar i den införlivade gamla kretsen, eller arbetar man aktivt för att få igång ny aktivitet i område, hur fungerar samarbetet mellan de lokala grupperna och kretsstyrelsen.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** en väl genomförd utvärdering presenteras, om den finns
2. **att** annars en forskningsmässigt utformad utvärdering genomförs
3. **att** genomdrivandet av kretssammanslagningarna pausas tills resultaten av den väl genomförda utvärderingen kan presenteras

Org 6. Att behålla kretsars självständighet och etablerade namn på kretsen.

Motionär:

Märsta rödakorskrets, Rosersberg-Skånela rödakorskrets

Vid förra riksstämman bestämdes att i kommuner med flera kretsar skulle de gemensamt gå under kommunens namn.

Vi i Rosersberg och Märsta vill behålla vår självständighet och inte härnäst kallas Sigtuna Röda Kors. För att börja med Rosersberg, ett mindre villasamhälle, som i mer än hundra år är en Röda Korskrets utan samröre med Sigtuna stad och vill så förbli. Verksamheten bygger på fortsatt förtroende för styrelsen och att kretsen inte vill sortera under Sigtuna Röda Kors.

Märsta RK har ett viktigt samarbete med Svedavia på Arlanda flygplats. De stora insamlingsbössorna för ankommande och avgående flyg har, under de över femtio år vår kassör varit aktiv, givit stora summor till centrala RK. Det är ett omfattande arbete men det ger stor avkastning. Dessutom har vi en sekundhandbutik, som bara sköts av volontärer, där vi också har som uppdrag kontakt med Kriminalvården, Arbetsförmedlingen, Väntjänsten och språkträning som komplement till SFI.

Vi bor och har vår verksamhet i Sigtuna kommun men vår självständighet som kretsar måste vi få behålla och inte gå samman med Sigtuna Röda Kors. Därför vill vi förbli en självständig enhet. Inte kallas Sigtuna Röda Kors.

Den förra Riksstämman beslutade att över hela Sverige skulle kretsar slås samman och sortera under ett gemensamt namn. Det innebär ett merarbete med nya styrelser och samarbete med för många av oss obekanta personer.

Riksstämman föreslår besluta

1. **att** vi ska få förbli självständiga enheter och inte tvingas till ett samgående under Sigtuna Röda Kors.

Svenska Röda Korsets styrelses samlingsyttrande över motioner Org 3, Org 4, Org 5, Org 6

Styrelsen uppfattar att motionärerna upplever problem med 2019 års riksstämmobeslut att Svenska Röda Korset lokalt ska organiseras i kommunkretsar. Motionärerna påtalar svårigheter med att genomföra kommunkretsar i en del kommuner och efterfrågar utvärderingar av vad som har gjorts hittills.

Riksstämman beslutade att övergång till kommunkretsar skulle göras med sikte på 2023. Styrelsen har senare preciserat detta till att för en kommun ska arbete med att bilda kommunkrets påbörjats under 2023 och slutföras under 2024.

Styrelsen håller med motionärerna om att en så stor omorganisation ska följas upp och så småningom också utvärderas. Det är fullt naturligt att korrigera omorganisationer utefter vägen.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att styrelsen har tagit del av en sammanfattande nulägesbild som har genomförts av tjänstepersonsorganisationen. Vi ser detta

som en delutvärdering. Nulägesbilden visar att i slutet av 2023 kommer det finnas 225 kommunkretsar och 20 kommuner utan rödakorsnärvaro. Det finns ca 20 kretsar som har uttalat att de inte vill gå samman med någon annan krets (dessa omfattas inte av regler för undantag för kretssammangående). Det betyder att Svenska Röda Korset har närvaro (av varierande omfattning) i drygt 90 % av landet.

Erfarenheten hittills är att större kretsar kräver strategiska och välfungerande styrelser för att kunna utveckla kretsen utifrån de lokala behoven och ett starkt stöd i föreningsutveckling. För det krävs prioriteringar av hur stödet ska fördelas: vilka kommunkretsar ska stödjas? Hur hanteras "vita fläckar"? Hur hanteras och hur ges stöd till rödakors- och verksamhetsgrupper? Det är dessa prioriteringar som styrelsen ska se över för att stärka Röda Korsets engagemang och närvaro i hela Sverige. Det pågår ett flertal satsningar för att stärka engagemanget i organisationen och det är dessa satsningar vi ska fortsätta driva, förstärka och följa upp.

Styrelsen påminner om varför processen med kretssammangående påbörjades. Vår organisation är inte stark över hela landet. Det försvårar ett snabbt, trovärdigt och hållbart arbete när/om vårt land hamnar i en större kris. Målet står därför klart att fortsätta arbeta för en kraftsamling lokalt genom att organisera oss i kommunkretsar.

Styrelsen håller inte med om att beslutade kretsförändringar ska pausas. Vi är fortfarande mitt uppe i processen då den har försenats bland annat på grund av pandemin. En ytterligare utvärdering kan vi göra när kretssammangåendeprocessen har satt sig och landat.

Styrelsen kommer under tiden att fortsatt följa utvecklingen noggrant och vid behov fatta beslut som underlättar processen.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** avslå motioner Org 3, Org 4, Org 5, Org 6 till förmån för: **att** uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att noggrant följa utvecklingen av kretssammangående.
2. **att** avvakta med en slutlig utvärdering av kretssammangående tills ytterligare erfarenheter vunnits.

Org 7. Klimat- och hållbarhetsarbete inom svenska Röda Korset behöver förstärkas

Motionär:

Denny Salomonsson, Göteborgs rödakorskrets, tillika hållbarhetsambassadör i region Väst;
Agneta Hallberg, Falubygdens rödakorskrets

Hållbarhetsfrågorna har de senaste decennierna varit av stor strategiskt vikt för Röda Korset, internationellt och nationellt. Sedan den senaste riksstämman har detta arbete beklagligt nog bedarrat.

Klimatkrisen är en humanitär kris. Det är vår tids ödesfråga tillsammans med den akuta humanitära kris som kriget i Ukraina utgör. Klimatkrisen är sammanlänkad med andra samhällsproblem. Den globala uppvärmningen och miljöförstörelsen har lett till brist på resurser, mat, rent vatten, ren luft och många människors möjlighet till egen utkomst. Knappa resurser ökar risken för väpnade konflikter. Många av de mest sårbara länderna redan idag är drabbade av konflikter. Positiva insatser görs för klimatet, men gapet ökar mellan vad görs/planeras och vad hade behövt göras och planerats. (FN klimatrapport, febr 2022) Detta medför ökat mänskligt lidande.

Klimat och hållbarhetsfrågorna har varit ett genomgående tema på de senaste riksstämmorna. Till riksstämman 2021 skickades flera motioner med hållbarhetstema in. Styrelsens svar på några av motionerna gav goda förhoppningar att arbetet skulle prioriteras:

”Vår handlingsplan och den nya internationella hållbarhetsplattformen har som ambition att bidra till detta (hållbar utveckling, min anmärkning). Antalet motioner i frågan till Riksstämman visar tydligt på att Röda Korset behöver ha ett starkt externt och internt hållbarhetsarbete för att leva upp till sitt policyåtagande och vara en relevant organisation i tiden. Att inte ha ett tydligt hållbarhetsarbete inom alla tre delar, ekologisk, social och ekonomisk, betraktas av styrelsen som en riskfaktor gällande vårt varumärke, förtroende och vår förmåga att leverera på de humanitära behoven.” Ur styrelsens svar till motion 8 och 9, 2021.

Med facit i hand kan vi konstatera att så inte blivit fallet. Från att varit ett 30-tal hållbarhetsambassadörer finns det i dagsläget endast någon enstaka kvar. Stöttningen till kretsarna och antalet utbildningstillfällen har blivit därefter. Dialogen med Regionråden angående hållbarhetsfrågorna har, med något enstaka undantag, helt uteblivit. Kopplingen mellan och dialogen med Internationell Röda Korsets Climate Center har helt försvunnit. Det har inte vid något tillfälle genomförts någon gemensam sammandragning för ambassadörerna (tillfällen för inspiration, information och utbildning) trots att behovet påtalats till central administration. Hållbarhetsarbetet inom Röda Korset lockade yngre personer, dessa har nu tyvärr troppat av från frivilligarbetet.

I styrelsens svar till motion 14 vid riksstämman 2021 skriver man:

”Hållbarhetsambassadörerna har till exempel fått en ny frivilligledare och har därmed fortsatt förutsättningar för frivillig utveckling och handledning”. Detta visade sig inte vara sant. Någon sådan person har aldrig dykt upp eller gett sig till känna. Detta uttalande är intressant såtillvida att styrelsen också har identifierat och ställer sig bakom behovet av en

central samordningsresurs inom tjänsteorganisationen, men att det tyvärr aldrig blev en realitet.

Under åren 2019-2020 och en bit in i 2021 fanns ett starkt momentum gällande hållbarhetsfrågorna inom svenska Röda Korset, detta har tyvärr helt försumrats och det är mycket svårt att se hållbarhetsarbetet i dagsläget lever upp till styrelsen och riksstämmans intentioner enligt ovanstående citat som ingick i svaret till motionerna 8 och 9.

Intentionen med denna motion är att peka på tillkortakommanden i det befintliga hållbarhetsarbetet och mana till och föreslå åtgärder för att Röda Korset ska strategiskt kunna stärka sitt hållbarhetsarbete. Om tanken varit att hållbarhetsarbetet är allas ansvar så har det med tydlighet visat sig inte fungera tillräckligt bra. Vi behöver en driftig, centralt placerad person som leda, samordna och inspirera hållbarhetsarbetet lokalt, regionalt och nationellt samt vara en länk till de internationella delarna inom organisationen.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** ge i uppdrag åt tjänsteorganisationen avsätta resurser för en nationell Hållbarhetssamordnare samt att rekrytera denna person.
2. **att** hållbarhetssamordnarens uppgift ska vara att samordna, inspirera, motivera, följa upp och avrapportera hållbarhetsarbetet inom Svenska Röda Korset samt
3. **att** vara en länk till det internationella Röda Korsarbetet inom hållbarhet och klimat. Hållbarhetssamordnaren ombesörjer rekrytering av de hållbarhetsambassadörer som verkar lokalt och regionalt

Svenska Röda Korsets styrelses yttrande över motion Org 7

Styrelsens uppfattar att motionären anser att antalet utbildningsinsatser och det stöd som kretsarna har fått under nuvarande strategiperiod inom hållbarhet inte har varit tillräckligt, detta till följd av att det inte finns ett tillräckligt stöd för hållbarhetsambassadörerna inom tjänstepersonsorganisationen.

Styrelsen håller med motionären om att det behövs åtgärder för att Svenska Röda Korset strategiskt ska kunna stärka sitt hållbarhetsarbete. Det behöver i organisationen finnas kompetens och resurser för att kunna leda, samordna och inspirera hållbarhetsarbetet lokalt, regionalt och nationellt samt kunna vara en länk till de internationella delarna inom organisationen.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att den föreslagna strategiska inriktningen har som ett tydligt fokusområde att stärka Svenska Röda Korsets hållbarhetsarbete. Utöver den nya strategiska inriktningen har Svenska Röda Korset skrivit under den ”klimatstadga” benämnd Climate and Environment Charter for Humanitarian Organizations som lanserats av den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen. Detta innebär att det kommer att behöva göras krafttag för att förflytta hållbarhetsarbetet under kommande åren. För att kunna genomföra detta kommer den befintliga handlingsplanen för hållbarhetsarbetet (som går ut 2023) att uppdateras, samtidigt som kompetens behöver utvecklas och resurser finnas tillgängliga.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** avslå motion Org 7 till förmån för: **att** uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att säkerställa att Svenska Röda Korsets klimat- och hållbarhetsarbete förstärks och att kretsarna på ett effektivt sätt ges stöd i att genomföra de förflyttningar som finns inom fokusområdet Humanitära konsekvenser av klimatförändringarna i styrelsens förslag till strategisk inriktning 2024-2030.

Org 8. Strategisk samverkan kretsar och administration

Motionär:

Normmalm Östermalms rödakorskrets

Samverkan och samarbete mellan kretsar och administration har under många år varit uppe till diskussion eftersom det av många kretsar uppfattas som dåligt näst intill obefintligt. Det cirkulerar att det finns ett ”vi och dom”. Det behövs något som åstadkommer ett VI inom Röda Korset. Det behövs något som förbättrar administrationens kunnande om hur en krets fungerar.

För att öka samförstånd och kunskap samt utbyte mellan kretsar och anställda inom administrationen, så föreslår vi inom Normmalm Östermalms Röda Kors krets att alla anställda på Röda Kors-kontoret ska vara adjungerade till en krets under ett helt år.

Personen ska aktivt delta i arbetet vid kretsens styrelsemöten under året. Exempelvis som sekreterare eller kommunikations/mediaansvarig. Arbetet innebär också att vara en bro mellan krets och administration, men inte att delta som specialist eller expert utan som jämlike med övriga ledamöter inom styrelsen.

Minst ett av mötena bör ske fysiskt, i övrigt kan det ske via Teams eller dylikt system. Det är viktigt att den tid där anställda deltar i styrelsens arbete ska räknas in i arbetstiden.

Beräkning exempel: (2 timmar kvällstid) x (9 sammanträden) + (1 timme dagtid efterarbete) x (9 sammanträden) = ca 27 timmar per år och anställd.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** alla anställda vid centrala Röda Kors administrationen inom tre år ska delta i styrelsearbetet vid någon krets inom Sverige.

Svenska Röda Korsets styrelses yttrande över motion Org 8

Styrelsen uppfattar att motionären vill se något som förbättrar samförståndet och vi-känslan mellan tjänstepersoner och kretsar. Därför föreslås att alla anställda inom tjänstepersonsorganisationen under ett år ska vara adjungerade till att delta i styrelsearbetet vid någon krets inom Sverige och att det genomförs inom tre år.

Styrelsen håller med motionären om att organisationen har mycket att vinna på att anställda i tjänstepersonsorganisationen får ökad förståelse för de utmaningar och behov som finns i kretsarna och på så sätt kunna ge stöd på ett än mer anpassat sätt. Styrelsen håller med om inriktningen och målsättningen i motionen, att på alla sätt verka för att skapa vi-känsla och att vi gemensamt verkar för att agera som Ett Röda Korset.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att det redan i dag är inkluderat i rutinen för introduktion för nyanställda i tjänstepersonsorganisationen att praktisera i krets. Alla nyanställda uppmuntras att göra praktik i någon/några av våra verksamheter. Styrelsen är ändå av uppfattningen att det går att göra mer i frågan men att det kanske inte ska gälla alla anställda, utan framför allt dem som har tjänster som på olika sätt handlar om kretsnära stöd.

Vidare kan anställda inom Svenska Röda Korset inte vara förtroendevalda på någon nivå inom organisationen (§4 i stadgarna). Grunden i styrelseuppdraget är frivillighet och ledamöter väljs utifrån ett förtroende från medlemmarna. Styrelsen menar att tjänstepersonsorganisationen kan göra ett bättre arbete om rollerna i vår organisation är tydliga och anser därför att anställda formellt inte ska ingå i styrelser.

Förutom styrelsearbete kan det vara minst lika viktigt, om inte ännu viktigare, att praktisera i olika kretsverksamheter för att öka förståelsen för den lokala nivåns viktiga roll i Röda Korsets humanitära uppdrag.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** avslå motion Org 8 till förmån för: **att** uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att utreda möjliga aktiviteter för att stärka förståelse för våra verksamheter och vi-känsla mellan tjänstepersoner och kretsar.